

'Hoop als moed om te leven' (Psalm 33, Hebrëëën 11: 1-3)

Verkondiging 13 oktober 2024

Gemeente van Jezus Messias

'Hoop doet leven'. Maar waar haal je het vandaan? Als afsluiting van de 'Week tegen eenzaamheid' is er een 'Kletsbankje' onthuld. Een bankje dat met mozaïek tegeltjes is versierd door deelnemers aan de 'Week tegen eenzaamheid'. Een bankje dat uitnodigt om op te gaan zitten als je behoefte hebt om tegen iemand aan te kletsen. Je kunt er natuurlijk ook op plaatsnemen om jezelf als 'luisterend oor' naar de ander op het bankje aan te bieden. Een prachtig bankje dat op het kerkplein is geplaatst. Niet onder de 'Appelboom', zoals het bankje uit het gedicht van Rutger Kopland, maar onder een heuse 'Gingko', een Japanse notenboom.

Het was diaken Magreet Elzinga die als eerste op het kletsbankje ging zitten. Ze liet zich daar interviewen door Jesse Reith van de Gelderlander. In het open en eerlijke gesprek vormde 'hoop' de ondertoon. Voor de goede orde. Ik heb Magreet gevraagd of ik het interview uit de Gelderlander voor de overweging mocht gebruiken. Haar antwoord was nadrukkelijk: 'ja'.

'Hoe sterk moet de hoop zijn om niet weg te zakken in een duister dal als alles verloren is?', vraagt Jesse zich in het gesprek onder de Gingko af. Magreet verloor haar twee echtgenoten aan slokdarmkanker en een jonge stiefdochter door zelfdoding. Hoe kun je dan nog de hoop op leven overeind houden? Ook al is God oneindige Liefde, deze is dan ver weg wanneer je door verdriet en pijn wordt omringd. Ook al is het moeilijk, het motto van Magreet blijft ondanks alle tegenslag: 'volhouden, volhouden, volhouden. Moed en hoop houden. Zonder hoop gaat de wereld ten onder. Ik wist dat er ooit een tijd zou komen dat je ermee om kunt gaan.' Tot zover het gesprek op het 'klets-bankje'.

Hoop om het leven vol te houden. Moed houden. Hoop is een voorwaarde om vertrouwen in de toekomst te hebben. En naar die toekomst toe te gaan. Hoop wordt genoemd als één van de zeven deugden. De Griekse filosoof Aristoteles omschrijft de deugd hoop als een houding die je voortdurend moet oefenen. Hoop is meer dan optimisme, het gaat dieper. Hoop is er niet voor even, een geluiksmoment, maar hoop is er voor de lange termijn. Het is een grondtoon, een basse continuo. Iedere dag tegen jezelf zeggen: weer een kans om het leven te maken.

En soms is het natuurlijk fijn, of haast noodzakelijk, dat een ander dit tegen je zegt. Je bij de hand neemt. Of naast je gaat zitten op dat bankje. Voor de dichter van psalm 33 is God, de Eeuwige, ook een bron van hoop. 'Schenk ons uw trouw Heer, op u is al onze hoop gevestigd.'

Nu is God, of de Eeuwige, niet een abstract begrip. God ontmoeten we in de aandacht van de ander, in de schoonheid van de natuur of in een troostende melodie. God is een wordende aandacht, een concreet gebaar van liefde en mildheid. Zoals de ander die op het kletsbankje van het leven plaatsneemt. Troostend zijn hand op jouw hand legt; luistert zonder oordelen en oplossingen. God kunnen we ook ervaren in een viering, in het delen van brood en wijn. Kleine pakketjes hoop om te leven. Maar geloven in een God vol liefde is, zoals Magreet zegt in het interview, is geen garantie dat je je nooit alleen voelt. Ook God, de Eeuwige kan best vaak onvindbaar zijn.

We mogen als gemeente van de Messias de Eeuwige noemen als een kracht die mensen troost en hoop biedt. Laten we oppassen om God niet tot een goedkoop geneesmiddel te laten worden. Een panacee voor alle eenzaamheid en moedeloosheid. Religie, godsdienst met haar verhalen en rituelen, helpen verdriet en pijn een betekenis te geven. De kerk als gemeenschap van mensen helpt om het vol te houden Maar neemt het verdriet niet weg. Wat voor de één troostend is, te weten dat je gedragen bent in verhalen en een gemeenschap die betekenis zoekt, is voor een ander niet troostend. Gun elkaar daarin een eigen zoektocht.

Kelly Janssen, filosofe, besteedt in haar boek 'Als de storm komt' ook veel aandacht aan het onderwerp hoop. Ze schreef dit boek als eerste verwerking nadat ze op 34 jarige leeftijd darmkanker kreeg. Ze heeft hierover twee weken geleden in de viering iets gezegd. 'Hoop en moed gaan hand in hand', schrijft ze. 'Wie hoop durft te hebben, is moedig want hij gaat de toekomst met de borst vooruit tegemoet.' Ik denk dat Kelly gelijk heeft. Het vergt ook moed om hoop te hebben. Je niet te laten neerslaan door tegenslag. Een beetje moed, dat moet. Moed hebben om toch door te gaan met je leven, ook al heb je twijfels of er wel toekomst is.

Nu zijn moed en hoop niet te koop in de buurtsuper. Of je ze kunt grijpen en ze omarmen blijft een geheim. De ene mens heeft nu eenmaal ook een sterker karakter dan de ander. Hoe oneerlijk ook. We kunnen er wel aan werken om hoop te oefenen, een hoopvolle houding te creëren. Maar er is geen garantie dat je de moed om te hopen ook iedere dag zal ervaren.

We zijn en blijven een gemeente die gevormd wordt door de opstanding van de Messias. We geloven, vaak tegen beter weten in, dat we opstaan uit alles wat knelt en benauwd. Niet Goede Vrijdag, maar Paasmorgen, bepaalt ons handelen, het perspectief.

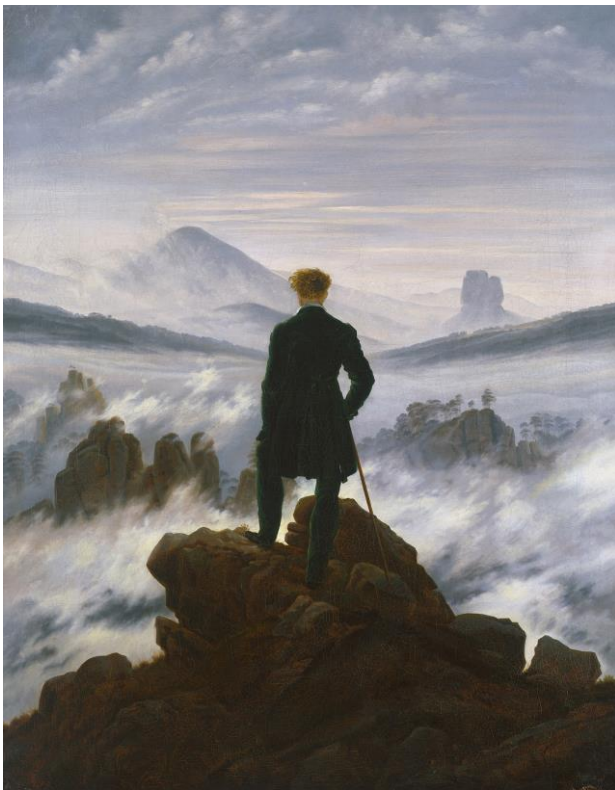
“Het geloof legt de grondslag voor alles waarop we hopen, het overtuigt ons van de waarheid van wat we niet zien.” Zo valt te lezen in brief van de Hebreëën.

Ik wens dat we elkaar steeds een stukje hoop mogen schenken. Daar zijn we moedig genoeg voor.

Moge het zo zijn.

Jeroen Jeroense

Elst 9 oktober 2024

De wandelaar boven de nevelen: Caspar David Friedrich (1818)

